

Child Centered

☼ การสอนแบบ Child Centered หมายถึงการสอนอย่างไร

☺ การสอนแบบ Child Centered หมายถึง การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้สอนจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหว ใช้ความคิด ย้ำความรู้สึก และฝึกสัมผัส กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (active participation) รอบด้านคือ ด้านกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีตาม โดยบทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นผู้เรียนต้องมีบทบาทมากกว่าผู้สอน

☼ มีรูปแบบการสอน แบบ Child Centered ที่สำเร็จรูปหรือไม่

☺ ครู/อาจารย์จำนวนมากที่เกิดความสับสน คิดว่าการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นรูปแบบเดียว แท้ที่จริงการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวคิดหรือหลักการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลายลักษณะ สามารถขยาย/ผลิต (generate) เป็นรูปแบบและกระบวนการต่างๆ ที่หลากหลายได้ ซึ่งแม้ว่าจะใช้กระบวนการหรือวิธีการที่ดูแตกต่างกันไป แต่หากวิธีและกระบวนการนั้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตื่นตัวได้ ก็ถือได้ว่าการสอนนั้นๆ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเหมือนกัน

☼ ตัวบ่งชี้ของการสอนแบบ Child Centered คืออะไร

☺ ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 6 ประการคือ

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางกาย (active participation : physical) คือ ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายทำกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ร่างกายหรือประสาทการรับรู้ตื่นตัวพร้อมที่จะรับรู้หรือเรียนรู้ได้ดี
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางสติปัญญา (active participation : intellectual) คือ ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือทางสมอง คือ ได้คิด ได้กระทำโดยใช้ความคิด เป็นการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางอารมณ์ (active participation : emotional) คือ ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวทางอารมณ์หรือความรู้สึก คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนทำให้อารมณ์ของผู้เรียนตื่นตัว หรือกล่าวง่าย ๆ คือ เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองและต่อการปฏิบัติมากขึ้น ซึ่ง

เรื่องที่จะสามารถกระทบอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียนได้ดีจะต้องเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว มีความหมาย และส่งผลต่อตัวผู้เรียนมากที่สุด

4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทางสังคม (active participation : social) คือ ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน จะช่วยขยายขอบเขตของการเรียนรู้ของบุคคลให้กว้างขวางขึ้น และการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการที่สนุก มีชีวิตชีวามากขึ้น หากผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

5. บทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนมีมากกว่าผู้สอน

6. จำนวนผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัว มีเป็นส่วนใหญ่ (ข้อนี้จำเป็นต้องใช้เป็นตัวบ่งชี้ด้วย เนื่องจากสภาพของการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปนั้น มีลักษณะเป็นชั้นเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนมาก หากชั้นเรียนจำนวน 30 คน มีนักเรียนตื่นตัวเพียง 5 คน ก็คงไม่สามารถนับได้ว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)

แหล่งที่มา

ทศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับพิมพ์เพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ทศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7 ฉบับพิมพ์เพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

รวบรวมข้อมูลโดย

นางสาวสุวรรณี ฮั่วจั้น สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

